

11.500 zł

PRODUCENTKurzweil
www.kurzweil.com**DYSTRYBUCJA**Music Info
Kraków
tel. 12-267-24-80
www.musicinfo.pl**Klawiatura:** ważona, 88 klawiszy hammer action Fatar TP/40L z aftertouch.**LCD:** kolorowy, 480×272 pikseli z regulacją kontrastu.**Polifonia:** 128 głosów alokowanych dynamicznie.**Multitimbral:** 16 częściowy (jeden na kanał MIDI).**Podział barw i klawiatury:** Quick Split oraz Layer z łatwym dostępem i dostosowaniem poziomu dźwięku (4 strefy klawiatury).**Sekcja master:** kompresor, 3-punktowa korekcja z półparametrycznym środkiem.**Efekty:** 32, ponad 1000 łańcuchów efektowych.**Kontrolery:** pitch, modulation, 9 podświetlanych suwaków, 9 przycisków do kontroli KB3, stref i innych funkcji, przyciski Variation, Tap Tempo, transpozycja, 3 złącza footswitch. Pedal sustain w zestawie, wejście CC oraz monopressure (aftertouch).**Wyjścia:** 2 stereo, TRS 6,3 mm, 24-bitowe przetwarzanie; wyjście słuchawkowe, wyjście MIDI.**Wejścia:** audio TRS 3,5 mm, wejście MIDI.**USB:** do komputera/tabletu i napędu USB.**Zasilanie:** sieciowe, 100–240 V, 10 W.**Waga:** 22,5 kg.**Wymiary:** 140×395×1.385 mm.

Adam Jendryczka

Określenie „forte” w teorii muzyki określa dynamikę utworu muzycznego i tłumaczone jest jako „głośno”, z włoskiego „mocno”. Czy określenie to, oraz nazwa Premium Stage Piano jest w przypadku Kurzweil Forte uzasadnione?

Forte to następca znanego już naszym Czytelnikom modelu Artis, który został pozytywnie przyjęty przez środowisko muzyczne. Na pierwszy rzut oka oba modele zbyt nie różnią, jednak po bliższych oględzinach zaobserwujemy kilka zmian, a po uruchomieniu nowego instrumentu będą one jeszcze bardziej wyraźne.

Konstrukcja

Forte to pełnowymiarowe, wyposażone w fatarowską klawiaturę pianino sceniczne, na pokładzie którego znajdziemy 16 GB danych w postaci nowych i znanych już wcześniej (z serii PC3 czy KORE 64) brzmień przeróżnej maści. Chyba najważniejszym elementem było wyeksponowanie nowych brzmień fortepianów: Multi-GB German Grand Piano oraz Multi-GB Vintage Japanese Grand Piano, o łącznej pojemności próbek 4 GB. Choć Artis ma teoretycznie te same rozwiązania brzmieniowe, to dźwięk został w nim na tyle skompresowany, że różnicę słychać już przy pierwszych

zagranych nutach. Nowy model został również dostosowany do nowej technologii odtwarzania wbudowanych sampli Flash-Play z zerową latencją przy pracy zaawansowanych systemów DSP. Znany już z poprzednich modeli silnik brzmieniowy dla organów KB3 ToneReal Organs od wersji 1.11 oprogramowania gwarantuje niezależne działanie, bez użycia standardowej polifonii instrumentu. Dodatkowo Forte proponuje szereg swoich najlepszych efektów i procesorów, które dostosowane zostały do brzmienia nowego produktu.

Oprócz innej niż w Artis klawiatury z mechanizmem hammer-action, do dyspozycji są również gałki, suwaki i przyciski odpowiadające np. za korekcję barwy, efekty i inne. Ciekawą nowością są wskaźniki LED przy każdym z 9 suwaków na panelu przednim. Mamy też osobny potencjometr sterowania kompresorem dynamiki dźwięku i przycisk TAP TEMPO. Totalną nowością w Kurzweil Forte jest nawigacja za pośrednictwem kolorowego wyświetlacza LCD 480×272 pikseli.

Cała obudowa Forte (oprócz plastikowych boczek) zbudowana została z czarnych metalowych płyt. Nie mieszało już odcieni kolorów tak jak w modelu Artis. Forte jest nieco cięższy od swojego poprzednika, ale wymiary zachował dokładnie te same. Zakupiony zestaw zawiera przewód zasilający, kabel USB, samoprzylepne podkładki, pedał sustain oraz bardzo okrojony instrukcję obsługi. Jako opcje do oddzielnego zakupu producent proponuje: pedał ekspresji CC-1, przełącznik nożny FS-1, dodatkowy pedał sustain KFP-1, podwójny pedał fortepianowy KFP-2S, podpórki do nut KMR2 oraz materiałowy case KB Gig Bags.

Panel czołowy

Panel przedni Forte jest zbudowany w tym samym stylu, co w innych instrumentach Kurzweila. Umieszczenie poszczególnych sekcji sterowania jest bardzo przejrzyste, a poruszanie się po panelu nie sprawia dużego problemu. Opisy są bardzo dobrze widoczne i wkomponowane w przyciski, fadery,

Kurzweil Forte

stage piano

dźwignie, gniazda i potencjometry, a opór suwaków oraz gałek jest zupełnie wystarczający do precyzyjnego ustawienia określonej wartości. Wysoka jakość materiału, z którego zostały wykonane, z całą pewnością pozwoli na długotrwałe użytkowanie instrumentu.

Dźwignie **PITCH** oraz **MODULATION/KB3 DISTORTION** znajdziemy w standardowym miejscu. Poniżej umiejscowiono pojedyncze gniazdo słuchawkowe, a powyżej podręczne przyciski zmiany transpozycji (od -36 do +36), **TAP TEMPO** oraz **VARIATION/ROTARY S/F** odpowiadający za modyfikację dźwięku lub szybkość obrotów efektu Leslie. Suwak **VOLUME** steruje zarówno wyjściami liniowymi, jak i słuchawkowym.

Obok znajdziemy sekcję korekcji (dwa filtry półkowe oraz przestrajany środek 200 Hz–7 kHz). Filtry działają w zakresie od -24 do +15 dB. Forte ma również kompresor z gałką regulacji oraz włącznikiem/wyłącznikiem.

Sekcja edycji w czasie rzeczywistym oferuje 9 suwaków i 9 przycisków. Możemy tu zmieniać parametry i efekty poszczególnych programów, sterować głośnością każdej z czterech stref brzmieniowych Multi lub wykorzystywać suwaki jako drawbary w trybie Hammond (manipulator ciągnięty do siebie zwiększa ilość określonej składowej har-

monicznej). Przyciskami włączamy/wyłączamy poszczególne warstwy w trybie Multi i zmieniamy charakter dźwięku lub wysyłamy komunikaty MIDI do urządzenia zewnętrznego. Przyciski **CHANNEL/ZONE** pozwalają na szybką zmianę kanału MIDI i strefy, a przyciskiem **SAVE** zapisujemy nasze ustawienia.

Centralną część instrumentu zajmuje duży kolorowy wyświetlacz z pokrętełm zmiany kontrastu. Na ekranie LCD pojawiają się najistotniejsze informacje o brzmieniu (nazwa, kolor banku i numer presetu, transpozycja, kanał MIDI), a także podręczne menu sterowane przyciskami umieszczonymi pod wyświetlaczem. W sekcji Favorites możemy przypisać do 10 przycisków ulubione brzmienia.

Poruszanie się w obszarze edycji umożliwiają cztery kursory, duże kółko Jog, przyciski **PREVIOUS/-** i **NEXT/+** oraz **EXIT**. W sekcji trybu możemy wybrać 4 opcje: pojedyncze brzmienia, brzmienia warstwowe, główne menu instrumentu oraz tryb pamięci USB Device lub PC Virtual Device.

Sekcja kategorii daje dostęp do fabrycznych brzmień trybów Program i Multi, ale jest też miejsce na ustawienia własne (User, po 1.024 presetów dla każdego z trybów). Brzmienia te znajdziemy na końcu każdej

z grupy brzmień zgodnie z kategorią instrumentu bądź zbiorczo w trybie User. Przyciski kategorii odgrywają również rolę klawiatury alfanumerycznej oraz pozwalają na aktywowanie różnych funkcji pomocniczych.

Klawiatura

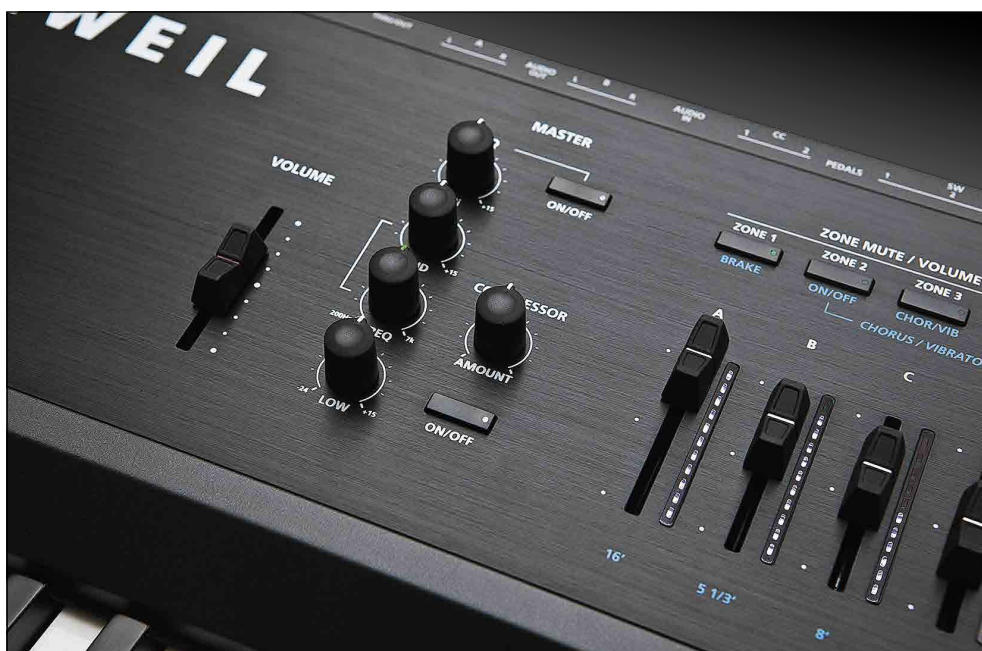
Forte ma klawiaturę Fatar TP/40L Light Touch Feeling 75gr (innymi modelami z tej serii są jeszcze Medium i Hard). Light Touch opisywana jest jako profesjonalna klawiatura do cyfrowych pianin o nowej konstrukcji młotka i sprężyny odpowiadającej za powrót do stanu spoczynku. Jest tu 88 klawiszy typu hammer-action ze zmienną czułością dynamiki gry oraz funkcją aftertouch. Ta ostatnia w klawiaturze fortepianowej to nie lada wyzwanie dla grającego, gdyż potrzeba sporej siły i precyzji, aby dobrze ją stosować podczas gry. Osadzenie klawiatury w obudowie instrumentu jest bardzo stabilne, przez co nie ma mowy o nieuzasadnionych przerwach czy szczelinach pomiędzy poszczególnymi klawiszami. Same klawisze w fatarowskim mechanizmie prezentują się równie dobrze. Ich długość wynosi około 15 cm dla białych i 9,5 cm dla czarnych. Wysokość pomiędzy nimi jest dobrze dobrana, a głębokość ich zapadania wygodna dla bezproblemowego ułożenia ręki.

↑ Na tylnym panelu znajdziemy między innymi dwie pary wyjść stereo, pięć gniazd do kontrolerów nożnych oraz dwa porty USB.

ZAKRES ZASTOSOWAN

- profesjonalny instrument typu stage piano z technologią odtwarzania wbudowanych sampli FlashPlay GB z zerową latencją
- wysokiej klasy klawiatura sterująca

↑ W jednym miejscu ułożono niewielkie regulatory głośności, korekcji oraz kompresji.

Klawisze pokryte są błyszczącym wykończeniem, które naturalnie odpowiada pracy palców na klawiaturze, nie powodując przy tym kiksów. Elegancji w wyglądzie dodaje czarny pasek materiału umieszczony nad klawiszami. Choć w hierarchii producenta jest to najłżejszy mechanizm tego modelu klawiatury, to jest on na tyle twardy, aby gra barwami fortepianów i pianin była jak najlepiej odwzorowana, a na barwach typu organy czy syntezatory grało się równie wygodnie i można było osiągnąć to, co chcemy. Widoczne, choć w bardzo małym stopniu i nie tak wyraźnie, jak w kilku innych klawiaturach, z którymi miałem do czynienia, jest zachowanie mechanizmu

przy zwolnieniu klawisza, gdy ulega on specyficznemu odchyleniu przy powrocie do pozycji początkowej. Taka reakcja jest typowa dla instrumentów akustycznych i przekładana na instrumenty cyfrowe. W porównaniu z poprzednikiem można mówić o zminimalizowaniu pewnego mankamentu. W Artis bowiem uchybieniem klawiatury była niemożliwość tak lekkiego zagrania na niej, aby nie pojawił się żaden dźwięk, czyli każde, choćby najdelikatniejsze postawienie nuty skutkowało reakcją brzmieniową. W Forte wyeliminowano ten problem w brzmieniach fortepianów, choć szkoda, że tylko tam. Sądzę jednak, że każdy dobry klawiszowiec i pianista poradzi

Wygodnie umieszczona strefa wielofunkcyjnych manipulatorów pozwalających na edycję w czasie rzeczywistym. ↓

sobie na TP/40L przynajmniej zadowalająco. Klawiatura ta to sposób Kurzweila na to, by jeden instrument mógł sprostać wielu muzycznym wymaganiom, niezależnie od tego jakim brzmieniem będziemy grać.

Złącza

Panel tylny Kurzweil Forte kryje kilka ciekawych rozwiązań, które nieczęsto możemy spotkać w instrumentach typu stage piano. Złącze kabla sieciowego (100–240 V) oraz stabilny włącznik instrumentu znajdziemy po lewej stronie panelu, patrząc od strony grającego. Pobór mocy wynosi 10 W, a dla bardziej oszczędnych Kurzweil zainstalował funkcję Auto Off – instrument wyłączy się po określonym czasie jego nieużywania. Późniejsze wybudzenie go wymaga dwukrotnego przełączenia włącznika. Obok znajdziemy interfejs MIDI na trzech złączach DIN5 oraz przełącznik gniazda środkowego **THRU/OUT**. Forte ma dwie niezależne pary wyjść stereo TRS 6,3 mm. W ustawieniach edytujemy wyjście B jako niezależną parę bądź lustrzane odbicie tego, co jest na wyjściu A. Możemy zatem na koncercie jedną z nich wysłać do głównego miksera, a drugą do swojego osobistego miksera odsłuchowego. Możemy również ustawić w trybie Multi parę wyjść, na którą ma być kierowany dźwięk.

Dla zewnętrznych kontrolerów przewidziano złącza **SWITCH 1/2/3** oraz **CC 1/2**, których funkcjonalność można programować). Nie zabrakło też wejścia audio w postaci gniazda TRS 3,5 mm. Dwa porty USB służą do podłączenia komputera/tabletu oraz nośnika pamięci.

Brzmienia

Brzmienia instrumentu obsługiwane są przez 128-głosowy silnik główny oraz dodatkowy silnik Polyphony Free dla brzmień organów KB3 przy wersji systemu 1.11 bądź wyższej. Barwy w Forte mogą być dowolnie łączone i dzielone za pomocą funkcji Split lub Layer. Dowlolnymi brzmieniami możemy sterować przy użyciu 4 niezależnych tryf.

Możemy wyróżnić trzy grupy brzmień: Program, Multi oraz User. Pierwsza z nich zarządza pojedynczymi brzmieniami posortowanymi w 20 podgrup ze względu na instrumentarium: Piano, E. Piano, Clav, Organ, Leads, Pads, Synths, Syn Bass, Strings, Brass, Winds, Ensemble, Guitar, Bass, Drums, Perc, Voices, Mallets, Hybrid, Misc.

Kurzweil wyraźnie postawił na odświeżenie próbek fortepianów, które domagały się tego już od dłuższego czasu. Tym razem można znaleźć oficjalne wiadomości na temat modeli instrumentów, które zostały zamienione na sample. Do nagrań użyto fortepianów Hamburg Steinway D-274 i Yamaha C7, co zapewne rozpała wyobraźnię wielu potencjalnych klientów. Wszak to jedne z najlepszych marek i modeli fortepianów na świecie. Mamy tu też inne fortepiany – jasne i ciemne, solowe i vintage, popowe i filmowe, ze smyczkami, padami i harfami, z efektami i bez, a wszystko to w 32 próbkach grupy brzmień Piano (najciekawsze brzmienia: Rich 9ft Grand, Elegant Grand, R&B Stack, SuperPop, New Age).

Następną podgrupą instrumentów są pianina elektryczne. Tu nie tylko znajdziemy klasyczne rhodesy czy wurlitzery, ale również presety z brzmieniami takich wykonawców jak Ray Charles czy Peter Gabriel (z konkretnych lat i modeli). Cokolwiek by mówić o elektrycznych pianinach, ich naśladownictwo pierwowзору należy ocenić bardzo wysoko (najciekawsze brzmienia: Rooftop 73 Rhds, Beck's RetroWurly, Elec Grand Stack).

Choć w hierarchii producenta jest to najniższy mechanizm tego modelu klawiatury, to jest on na tyle twardy, aby gra barwami fortepianów i pianin była jak najlepiej odwzorowana, a na barwach typu organy czy syntezatory grało się równie wygodnie i można było osiągnąć to, co chcemy.

Mamy też klawinety z brzmieniami utworów takich wykonawców jak Chaka Khan czy Stevie Wonder, a także klasyczne organy stylizowane na Hammonda B3, Vox prosto z utworów Doorsów, Farfiszę kojarzoną z The Animals i piszczałkowe organy kościelne. O ile w trzech pierwszych rodzajach możliwe jest dodawanie harmonicznym za pomocą suwaków, o tyle w przypadku tych ostatnich brakuje trochę sterowania poszczególnymi głosami.

Kolejne kilka podgrup to typowe barwy syntezatorowe: Leads, Pads, Synths, Syn Bass. Kilkadziesiąt presetów z tej grupy na pewno uatrakcyjni nasz występ, tym bardziej, że niektóre z nich pochodzą z legendarnego instrumentu VA-1.

Następne cztery podgrupy to instrumenty smyczkowe, dęte bla-

szane, dęte drewniane i orkiestrowe. Znajdziemy w nich całe sekcje brzmień, instrumenty solowe oraz mieszanki orkiestry symfonicznej. Większość tych instrumentów przypadła mi do gustu, jednak nie do końca mogę polubić się z solowymi instrumentami dętymi. Grupa gitar elektrycznych, akustycznych, instrumentów strunowych i basów to kolejne kilkadziesiąt presetów. Tak jak dawniej nie lubiłem gitar z klawiszami, tak teraz muszę przyznać, że na tych gitarach naprawdę da się grać melodie i riffy, i to z całkiem niezłym skutkiem.

Sekcję rytmiczną tworzą podgrupy Drums i Perc. Znajdziemy tu szeroki przegląd zestawów perkusyjnych akustycznych i elektronicznych, a dodatkowo wszelkiej maści przeszkadzajki, dzwonki itp. Grupa

↑ Kolorowy i doskonale rozplanowany wyświetlacz pozwala zachować pełną kontrolę nad pracą instrumentu.

NASZE SPOSTRZEŻENIA

- + w pełni profesjonalny instrument sceniczny
- + duża różnorodność barw
- + bardzo wysoka jakość znacznej liczby brzmień
- + nowe rozwiązania w porównaniu z modelem Artis (ścieżki LED, kolorowy wyświetlacz, kursory, osobna gałka kompresora)
- + solidna obudowa i wysoka jakość wykonania
- + dwa niezależne wyjścia audio i 5 gniazd kontrolnych
- długi czas ładowania systemu po włączeniu
- toporny pedał sustain KFP-1
- przeciętne brzmienia solowych instrumentów dętych

Voices składa się z kilkunastu presetów chórów i wokali solowych: damskich, męskich i mieszanych. Melodyczne instrumenty perkusyjne zawarte zostały w grupie Mallets. Różne eksperymenty brzmieniowe zapisane zostały jako Hybrid oraz Misc.

Drugi tryb pracy, jakim jest Multi, to zestawienie powyższych barw w podwójne, potrójne bądź czwarte warstwy, którymi sterujemy za pomocą stref. Bardzo dobrym rozwiązaniem jest graficzne rozrysowanie każdej strefy na wyświetlaczu, gdzie widzimy cztery klawiatury z zakresem dźwięków każdej strefy, panoramą oraz głośnością.

Na płycie DVD zamieszczamy obszerną bazę próbek audio ukazującą przegląd barw i utworów demo, które znajdziemy w pamięci Forte. Zachęcam do jej przeanalizowania i subiektywnej oceny, co do możliwości brzmieniowych instrumentu. Osobiście uważam, że są one naprawdę bardzo duże.

Podsumowanie

Kurzweil Forte to jeden z najbardziej wyczekiwanym instrumentów drugiej połowy 2014 roku. Znam osoby, które jeszcze kilka miesięcy przed jego oficjalną premierą w Polsce byli zgodni co do tego, że to będzie najlepszy dostępny instrument typu stage piano na współczesnym rynku muzycznym. Niektórzy nawet zaczęli sprzedawać swoje dotychczasowe instrumenty, aby na jesień tego roku mieć już wystarczająco dużo gotówki i miejsca na ustawienie Forte.

Ostrożnie podchodząc do tych opinii czekałem na moment pojawienia się Forte na naszym rodzimym rynku, by móc samemu przekonać się jak wygląda rzeczywistość. Podsumowanie rozpocząć należy od ogólnego porównania modeli Artis i Forte. Nie tylko widać, ale i słychać wyraźną różnicę technologiczną oraz jakościową – Forte to produkcja co najmniej o półkę wyższa. Należy dostrzec także różnicę w cenie, ponieważ tym razem przeszła ona „magiczną” granicę 10

tysięcy złotych, a w tym przedziale cenowym konkurencja jest również duża. Czy zatem Kurzweil słusznie nazywa swój produkt mianem Premium Stage Piano?

Prawda jest taka, że Forte to instrument o najwyższej jakości brzmieniowej. Jego potężna biblioteka barw pozwala na użycie wszelkiego typu dźwięków, a w dodatku znacząca jej część jest dobrej lub bardzo dobrej jakości. Na pierwszy plan wysuwają się fortepiany, na które producent poświęcił znaczną część pamięci urządzenia. Cała biblioteka brzmień, stworzona z pomysłem, obfitująca w gotowe do użycia preset, a przy tym pozwalająca na sterowanie ich barwą i efektami w czasie rzeczywistym, daje grającemu bardzo duże pole do popisu. Rozwiązania edycyjne trybów Program i Multi są bardzo pomysłowe – szczególnie te drugie zostały w bardzo ciekawej graficznie formie ukazane na wyświetlaczu instrumentu. Daje to nie tylko wygodę pracy, ale sprawia też niezwykłą przyjemność podczas szukania odpowiedniego połączenia brzmień.

Jeżeli o ergonomii mowa, to już sama konstrukcja Forte pozwala wpisać go do wykazu instrumentów jeżdżących często w trasy koncertowe – wszak sama obudowa to metalowa konstrukcja, której niestraszne będą długie wycieczki w skrzyni transportowej. Możliwości sterowania w czasie rzeczywistym są rozwiązane na typowo kurzweilowy sposób, ale należy oddać konstruktorom to, że najpotrzebniejsze rzeczy są zawsze pod ręką, gotowe do użycia. Dodatkowo Forte to nie tylko stage piano, ale również pełnokrwisty kontroler MIDI. Nie można też zapominać o dwóch parach wyjść stereo.

Artis jest trochę czymś na kształt „the best of” z poprzednich modeli Kurzweila, natomiast Forte wszystko co najlepsze jeszcze raz rozłożył na czynniki pierwsze, przebudował i opakował w nową, lepszą i bardziej nowoczesną obudowę. I tak jak o Artis pisałem, że jest to „wyważony kompromis”, tak o Forte powiedzieć należy, że jest to niezależna konstrukcja dająca użytkownikowi szerokie pole do popisu.

Nowy model Kurzweila zmusi innych producentów do zintensyfikowania działań nad swoimi wyrobami tego typu. W każdym razie można założyć już dziś, że przyszedł rok będzie obfitował w kilka ciekawych pojedynków w tym segmencie rynku. Z korzyścią dla użytkowników.

Edytor programowy instrumentu w trybie edycji warstw i stref. →